

TLAČOVÁ SPRÁVA NÁRODNÉHO DIVADLA KOŠICE

Nový Verdiho Macbeth v Košiciach rezonuje so súčasnosťou

Temná dráma moci, tyranie, násillia, paranoje vládcov, ale i jedného nenaplneného manželstva

Už len niekoľko hodín nás delí od prvej opernej premiéry Národného divadla Košice v roku 2024. Už tento piatok, 15. marca 2024 o 19:00, zaznie prvýkrát na javisku Historickej budovy NDKE opera Giuseppe Verdiho MACBETH, ktorá je prvým spojením dvoch géniov, Verdiho a Shakespeara.

„Nad Verdiho Macbethom sme rozmýšľali už dlhšie. Dôvody, prečo sme sa ho rozhodli uviesť, sú dva. Ten prvý je, že táto opera ešte v Košiciach nikdy nezaznela. Z tohto pohľadu je to významný počín. Hoci táto opera patrí do ranej tvorby Verdiho, je aj v jeho tvorbe istým spôsobom prelomovým dielom. Tým druhým dôvodom je to, že práve v tomto priestore a čase máme domáci ansámbl, ktorý je veľmi dobre disponovaný na túto operu. Vieme všetky postavy obsadiť z domácich zdrojov, čo je rarita aj v oveľa väčších operných domoch,“ povedal na predpremiérovej tlačovej besede dramaturg Stanislav Trnovský, na ktorého nadviazal šéfdirigent Peter Valentovič: „Macbeth je opera, ktorá je hudobne neuveriteľne krásna s neskutočnými efektmi. Hoci máme menšiu orchestrálnu jamu, akustika divadla je výborná, a preto môžeme hrať len so siedmimi, ôsmimi primami a ten zvuk je vynikajúci. Som rád, že dokážeme obsadiť túto operu len sólistami z nášho súboru, hoci v obsadení máme, samozrejme, okrem našich domácich sólistov aj hostí. V tejto opere má veľmi dôležitú úlohu aj zbor, predovšetkým ženský zbor čarodejníc. Je samozrejme náročná aj pre sólistov a orchester a som veľmi rád, že Macbeth zaznie prvýkrát v histórii košického divadla.“

Nie je náhoda, že Verdiho Macbeth prichádza do košického divadla len tri mesiace po Wagnerovom Tannhäuserovi. „Predchádzajúce tituly ako Szymanowského Kráľ Roger či Wagnerov Tannhäuser posunuli zbor aj orchester výrazne vpred a prejavilo sa to aj v Macbethovi,“ myslí si Valentovič. „Tannhäuser aj Macbeth mali takmer rovnaký rok premiéry (1845, 1847). Verdi ho neskôr pre parížske uvedenie v roku 1865 prepracoval, dokomponoval balet a prepracoval nejaké scény. Tak ako väčšina súčasných produkcií vychádzame aj my z tejto verzie, s tým, že z baletu hráme len jednu časť z troch. Náš príbeh sa odohráva koncom tridsiatych rokov v nedefinovanej krajine a v nie presne určenom režime. Ale je to autokratický štát,“ dodáva S. Trnovský.

Podľa režiséra Antona Korenčího je Macbeth unikátnym spojením dvoch géniov, Shakespeara a Verdiho, v tragédii moci, ktorá je plná vášní, ale ktorej nechýba ani humor, ani ironia, tak ako v žiadnej Shakespearovej tragédii. „Rovnako jej nechýba ani politický a spoločenský presah, ba dovoľm si tvrdiť, že v tejto opere je ten presah najväčší z opier, ktoré sa v Košiciach v poslednom období inscenovali. Aj preto si toto dielo o to viac vážim, lebo opera a divadlo by sa okrem estetickej a zábavnej funkcie mali slobodne vyjadrovať aj k páľčivým spoločenským otázkam,“ zdôrazňuje A. Korenčí.

Nového košického Macbetha s nedávnym košickým Tannhäuserom spája aj výprava. „Už pri tvorbe Tannhäusera sme so scénografom Jurajom Fábrym a kostýmovou výtvarníčkou Simonou Vacháľkovou pracovali na koncepte, aby sa v adaptovanej scéne mohol odohrávať aj Macbeth,“ vysvetľuje dramaturg S. Trnovský. Juraj Fábry adaptoval s úpravami scénu Tannhäusera aj na Macbetha, z divadelného fundusu sú aj kostýmy s výnimkou kostýmov hlavných postáv, ktoré Simona Vacháľková vytvorila špeciálne pre novú inscenáciu.

V titulnej postave mocibažnej Lady Macbeth budú počas dvoch premiérových večerov alternovať hosťujúca Eliška Weissová a domáca sólistka Tatiana Paľovčíková-Paládiová, ktorá sa po viac ako tridsiatich rokoch pôsobenia v košickej opere dočkala chvíle, keď dramaturgia vybrala nový titul priamo pre ňu. S áriou z Macbetha sa predstavila pred dvoma rokmi na jednom z koncertov Opery NDKE. „Verdi sa v postave Lady Macbeth vyšantil. Keď to porovnáam s jeho inými operami a postavami, ktoré som spievala, Lady Macbeth je mixom všetkých. Je to taká spevácka hojdačka, najprv koloratúrne, potom nasleduje dramatické číslo a zase koloratúrne. Musíme veľmi rozumne narábať s hlasom, ale musím povedať, že sa to ešte stále učím zvládať,“ hovorí o svojom parte T. Paľovčíková-Paládiová. Za pravdu jej dáva aj Eliška Weissová a taktiež barytonisti – domáci Marek Gurbaľ a hosťujúci Ludovik Kendi, ktorí alternujú postavu Macbetha. „Verdi napísal asi jedno z najdokonalejších operných diel. Pre barytón pripravil naozaj šialené árie. Po tom, ako na niektorých miestach musíte prekričať orchester, prichádza záverečná legatová ária. Verdi určite dobre vedel, čo chcel. A je veľmi náročné rozložiť si sily tak, aby spevák doplnil farbu orchestra. Musíme veľmi dobre pracovať s energiou, koncentráciou a emóciami,“ prízvukuje L. Kendi. A M. Gurbaľ priznáva, že možno až po desiatej repríze bude mať svoju postavu, slangovo povedané, „pod strechou“: „Je to spevácky veľmi náročné. U Verdiho je to pre speváka o neustálych zmenách, lyrické sa strieda s dramatickým a naopak.“

A prečo by si nielen milovníci opery nemali nechať ujsť nového košického operného Macbetha? „Sú to vrcholy hudobnej aj dramatickej tvorby. Macbeth je príbehom o túžbe po moci, o špirále moci. Nanešťastie žijeme v dobe, keď sa túžba po moci a mechanizmy jej naplnenia stávajú ústrednou témou našich životov. O to viac táto Shakespearova tragédia rezonuje so súčasnosťou a ja pevne verím, že si to diváci, ktorí prídu, aj všimnú a že si z nej odnesú krásny umelecký zážitok,“ hovorí Anton Korenčí.

Nenechajte si ujsť jedinečnú temnú drámu moci, tyranie, násilia, paranoje vládcov, ale i jedného nenaplneného manželstva v novej inscenácii Opery NDKE.

Vstupenky máme pre vás, naši milí diváci a milé diváčky, v dennej pokladni alebo online:

1. premiéra – piatok 15. marca o 19:00 v Historickej budove NDKE:

https://svk-websale.colosseum.eu/ndkosice/standard/Hall/Index/31512/ID8Sgyx_sla_sla_c2uT_plu_ETQ_sla_kuO_Q_rov_rov_xcodex_AGA1gFbU4wgMcXVT87Sgn3LfC2SN4wqL2oeGNO_?

2. premiéra – sobota 16. marca o 19:00 v Historickej budove NDKE:

https://svk-websale.colosseum.eu/ndkosice/standard/Hall/Index/31513/9S_plu_XYoLAmWUVVh_plu_BOPc3Mg_rov_rov_xcodex_AGA1gFbU4wiTLs0ZG_com_BGIIsvwhYNzdgyea96XA_?

1. repríza – pondelok 18. marca o 19:00 v Historickej budove NDKE:

https://svk-websale.colosseum.eu/ndkosice/standard/Hall/Index/31514/onV8pwuVYbzjYq_sla_4oYPYiA_rov_rov_xcodex_AGA1gFbU4wgoXx6sgVAmu6yx49MfIWcyIPROUA_?